

ks. Zdzisław Małecki

Śp. ks. prof. Josef Schreiner (1922-2002)

Urodzony 14 kwietnia 1922 roku w Windheim koło Münnerstadt, zmarł wkrótce po ukończeniu 80 lat 2 maja 2002 roku w Würzburgu. Studiował filozofię i teologię na uniwersytecie w Würzburgu. Wyświęcony na kapłana w 1949 roku. Po dwóch latach pracy duszpasterskiej rozpoczął pracę naukową jako asystent na Wydziale Teologicznym uniwersytetu w Würzburgu i w 1953 roku doktoryzował się na tym wydziale. W 1955 roku podjął dalsze studia w Papieskim Instytucie Biblijnym w Rzymie, gdzie zdobył stopień licencjata nauk biblijnych. W latach 1957-1959 był wicerektorem niemieckiego kolegium kapłańskiego Santa Maria dell'Anima w Rzymie. W 1960 roku habilitował się. Po czterech latach pracy dydaktycznej na wydziale teologicznym w Würzburgu został powołany do Münster, gdzie otrzymał katedrę Starego Testamentu.

W 1970 roku powrócił do swego rodzinnego miasta i uniwersytetu w Würzburgu, gdzie objął katedrę Starego Testamentu i języków biblijnych po swoim profesorsze Józefie Zieglerze. Wykładał aż do 1990 roku, kiedy odszedł na zasłużoną emeryturę.

W latach 1971-1973 pełnił urząd konrektora uniwersytetu w Würzburgu, w latach 1973-1975 rektora tego uniwersytetu, a następnie prorektora. W 1980 roku Ojciec Święty Jan Paweł II mianował go honorowym kapelanem papieskim. W 1978 otrzymał odznaczenie rządu bawarskiego za zasługi. W maju 1980 uniwersytet w Würzburgu odznaczył go złotym medalem „Bene Merenti”.

Profesor Schreiner należał do najbardziej znanych egzegetów Starego Testamentu w Niemczech. Jego twórczość naukowa w zakresie Starego Testamentu obejmuje ponad 200 tytułów. Był członkiem znanego z komentarzy do Starego i Nowego Testamentu wydawnictwa *Neuer Echter Bibel* w Würzburgu. W wykazie jego prac z 1997 roku widnieje 20 tytułów książek.

Polskiemu czytelnikowi znana jest jego *Teologia Starego Testamentu* w przekładzie ks. Bogdana Wiktora Matysiaka, wydana w Oficynie Wydawniczo-Poligraficznej „Adam”, Instytut Wydawniczy „Pax”, Warszawa 1999, 480 stron. Tytuł niemiecki *Theologie des Alten Testaments*, Würzburg 1995 (Die neue Echter-Bibel. Ergänzungsband zum Alten Testament, 1).

Autor ukazuje Jahwe jako Boga Izraela. Izrael stał się ludem Jahwe od chwili jego wybrania. Bóg objawił mu swoje imię i stał się jego Zbawcą, gdy mocą swoją wyprowadził go z Egiptu. Lud odczytywał swojego Boga jako pasterza, który pasie swój lud i troszczy się o niego. Prof. Schreiner starał się ukazać w swojej teologii Jahwe jako Boga Stwórcę, Zbawcę i jedynego Pana całego świata, któremu człowiek powinien oddać cześć i wchodzić z Nim we wspólnotę.

Twórczość naukowa prof. Schreiner'a obejmuje szeroki wachlarz jego zainteresowań, podejmuje tematy odnoszące się do całego Starego Testamentu. Rodzajem teologii biblijnej jest również praca *Der eine Gott Israels* w III tomie *Gesammelte Schriften zur Theologie des Alten Testaments*, Würzburg 1994/1997. W 1999 roku ukazał się tom omawiający hermeneutykę Starego Testamentu pt. *Das Alte Testament verstehen*, Würzburg 1999 (Die neue Echter-Bibel. Ergänzungsband zum Alten Testament, 4).

Interesował się również literaturą międzytestamentalną i apokaliptyczną, czego świadectwem jest praca *Wird der Gott des Himmels ein Reich errichten, das in Ewigkeit nicht untergeht* (Dan 2,44), [w:] „Ich will euer Gott werden”. *Beispiele biblischen Redens von Gott. mit Beiträgen von Norbert Lohfink...* [et al.], Stuttgart 1981, 123-149 (Stuttgarter Bibelstudien, 100), czy też praca *Das 4. Buch Esra*, [w:] *Jüdische Schriften aus hellenistisch-römischer Zeit*, Bd. 5: *Apokalypsen*, Gütersloh 1981, 289-412.

W roku 2000 ukazał się tom pt. *Der Nächste – der Fremde – der Feind. Perspektiven des Alten Testaments*, Würzburg 2000.

Profesor Schreiner jest również autorem komentarzy do poszczególnych Ksiąg Starego Testamentu *Jeremia 1-25, 14*, Würzburg 1981 (Die neue Echter-Bibel. Ergänzungsband zum Alten Testament, 3) i druga część *Jeremia 25, 15 – 52, 34*, Würzburg 1984 (Die neue Echter-Bibel. Kommentar zum Alten Testament mit der Einheitsübersetzung); *Baruch*, Würzburg 1986 (Die neue Echter-Bibel. Kommentar zum Alten Testament mit der Einheitsübersetzung, 14). Już w 2002 roku ukazał się komentarz do pierwszej części Księgi Syracha pt. *Jesus Sirach 1-24*, Würzburg 2002 (Die neue Echter-Bibel. Kommentar zum Alten Testament mit der Einheitsübersetzung, 38).

Ten krótki przegląd jego prac pozwala poznać, że profesor Schreiner w swoich badaniach podejmował tematy z zakresu całego Starego Testamentu i można go nazwać dużym autorytetem naukowym w badaniach nad Starym Testamentem w Niemczech. Jego odejście jest dużą stratą na liście badaczy Starego Testamentu na niemieckiej scenie naukowej.

Częstochowa

KS. ZDZISŁAW MAŁECKI